

Bijlage 2

OVEREENKOMST STAAT-RAAD VOOR ACCREDITATIE

PARTIJEN:

1. **De Staat der Nederlanden**, waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door de Minister van Economische Zaken, hierna te noemen: "de Staat";

en

2. **De Stichting Raad voor Accreditatie**, gevestigd te Utrecht, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer dr. J.E. Andriessen, voorzitter van het bestuur van de Stichting RvA, hierna te noemen: "RvA",

OVERWEGENDE:

- a. De Staat en de RvA sluiten sinds 1994 overeenkomsten over de werkzaamheden van de RvA bij de accreditatie of beoordeling van in het kader van wettelijke regelingen aan te wijzen instellingen. De huidige overeenkomst tussen de Staat en de RvA loopt af op 1 april 2005.
- b. RvA stelt zich ten doel de accreditatie of beoordeling te bewerkstelligen van kalibratie- en conformiteitsbeoordelingsinstellingen (hierna: "Instellingen") in het kader van aanwijzing.
- c. Accreditatie geschiedt op basis van internationale en nationale normen, bijbehorende toelichtende documenten en eventuele aanvullende specifieke normatieve documenten. Beoordeling geschiedt op basis van normen die zijn opgesteld door de betrokken minister.
- d. De Staat wijst op grond van wettelijke regelingen Instellingen aan die bevoegd zijn conformiteitsbeoordelingen uit te voeren.
- e. De accreditatie of beoordeling geschiedt in beginsel op verzoek van een Instelling die aangewezen wil worden. Bij een besluit van de betrokken minister over aanwijzing van een Instelling, speelt de accreditatie of beoordeling door de RvA doorgaans een belangrijke rol.
- f. In de brief van 14 november 2003, TK 2003-2004, 29 304, nr. 1, staat het kabinetsstandpunt over het gebruik van certificatie en accreditatie in het kader van overheidsbeleid. Uitgangspunt van het herziene overheidsbeleid is dat een kwalitatief hoogwaardige infrastructuur van accreditatie en certificatie - in het bijzonder in het

publieke domein - van algemeen economisch belang is. Voor accreditatie kiest het kabinet - in overeenstemming met Europees beleid - voor het aanwijzen van één nationale accreditatieorganisatie. Om daartoe op verantwoorde wijze over te gaan, acht het kabinet het van belang dat de huidige overeenkomst met de RvA wordt uitgebreid en aangescherpt. Daarmee wordt beoogd het functioneren van de RvA op belangrijke onderdelen te monitoren en te verbeteren.

- g. In de resolutie van de EU-ministerraad van 10 november 2003, 2003/C 282/02 over de mededeling van de Europese Commissie "Verbetering van de tenuitvoerlegging van de nieuwe-aanpakrichtlijnen", wordt benadrukt dat accreditatie een dienst van algemeen economisch belang is en dat om die reden concurrentie tussen verschillende accreditatieorganisaties dient te worden vermeden.
- h. De RvA verkrijgt door deze overeenkomst de status van nationale accreditatieorganisatie en zal in die hoedanigheid deelnemen aan internationale en Europese accreditatieorganisaties. Daarnaast wordt de RvA belast met een dienst van algemeen economisch belang: het accrediteren of beoordelen van Instellingen in het kader van wettelijke regelingen, met het oog op de aanwijzing van die Instellingen door de betrokken minister.
- i. In de onderhavige overeenkomst wordt de positionering van de RvA vastgelegd en komen partijen de (deels nieuwe) voorwaarden overeen voor de accreditatie en beoordeling van Instellingen en voor de interne werkwijze van de RvA.
- j. Deze overeenkomst biedt een algemeen kader voor alle ministers die de RvA inschakelen bij het aanwijzen en controleren van een Instelling. Binnen de grenzen van deze overeenkomst kunnen op specifieke beleidsterreinen door ieder ministerie afzonderlijk aansluitende afspraken worden gemaakt met de RvA, in zogenoemde maatwerkovereenkomsten. De financiële consequenties van aanvullende afspraken komen - voorzover niet anders is bepaald - voor rekening van het betrokken ministerie.

VERKLAREN TE ZIJN OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT:

1. Definities

In deze overeenkomst worden de navolgende begrippen met een hoofdletter gebruikt. Onder deze begrippen wordt verstaan:

- a. Aanwijzing: aanwijzing van een Instelling bij of krachtens wettelijk voorschrift door de betrokken minister;
- b. Accreditatie: beoordeling door de RvA van Instellingen op basis van Europese regels en nationale normen, op grond waarvan de RvA schriftelijk rapporteert of

- de Instelling competent is om bepaalde conformiteit verklarende taken uit te voeren.
- c. Beoordeling: beoordeling door de RvA van Instellingen op basis van door de betrokken minister opgestelde regels, op grond waarvan de RvA schriftelijk rapporteert of de Instelling competent is om wettelijk verplichte conformiteitverklaringen af te geven. Bij het vaststellen van de regels door de betrokken minister wordt zoveel mogelijk aangesloten bij internationale systematiek en normen;
 - d. Controle: periodieke toetsing door de RvA van Instellingen tegen de voor Accreditatie of Beoordeling geldende regels of normen;
 - e. Instellingen: kalibratie- en conformiteitsbeoordelingsinstellingen zoals certificatie-instellingen, medische-, (bio)chemische en fysische laboratoria, inspectie-instellingen, testinstituten, kalibratielaboratoria en inspectiediensten;
 - f. Maatwerkovereenkomst: overeenkomst tussen de RvA en een betrokken minister waarbij aansluitend op deze overeenkomst activiteiten in het kader van Accreditatie, Beoordeling of Controle kunnen worden overeengekomen.

2. Voorwerp van de Overeenkomst

- 1 Deze overeenkomst heeft betrekking op Accreditaties en Beoordelingen in het kader van aanwijzing van Instellingen en op de daarmee gemoeide Controles.
- 2 De Staat verleent aan de RvA gedurende de looptijd van deze overeenkomst de status van nationale accreditatieorganisatie: Accreditaties en Beoordelingen als bedoeld in het eerste lid, zullen geschieden door de RvA.
- 3 De RvA verricht een Accreditatie of Beoordeling in beginsel op verzoek en voor rekening van de te accrediteren of te beoordelen Instelling, ten behoeve van de aanwijzing van een Instelling door de betrokken minister bij wettelijk voorschrift.
- 4 De RvA verricht Controles in het kader van de Accreditatie of Beoordeling.
- 5 De resultaten van de Accreditatie of Beoordeling worden vastgelegd in een rapport. Dit rapport wordt verstrekt aan de Instelling. Het rapport zal een belangrijke rol spelen bij de afweging van de betrokken minister omtrent een verzoek om aanwijzing.
- 6 Indien zich bij de Accreditatie of Beoordeling interpretatiekwesaties voordoen over wettelijke bepalingen, dan legt de RvA deze kwestie voor aan de bij de aanwijzing betrokken minister.

3. Invulling normen

- 1 Een minister die voor de Aanwijzing zijn oordeel mede wil baseren op een toetsing aan EN 45000- en ISO 15000-normen kan voor de invulling van de toepassings specifieke aspecten van de betreffende norm(en):

- a. zich conformeren aan een door private partijen voor het betreffende toepassingsgebied ontwikkeld specifiek certificeringsschema of normatief document, dan wel
 - b. zelf daaraan invulling geven, na overleg met de RvA.
- 2 Bij toepassing van het eerste lid onder a, zal de RvA naar analogie met de EN 45000 en ISO 17000-normen voor certificatie, bij accreditatie van een laboratorium of inspectie-instelling toetsen of het specifiek normatief document tot stand is gekomen op een wijze waarbij alle betrokken partijen vertegenwoordigd zijn. Is dat niet het geval, dan zal de betrokken minister zich niet aan dit specifiek normatief document kunnen conformeren.

4. Controle van de Instelling

- 1 Gedurende de looptijd van de aanwijzing dient een Instelling in het kader van Accreditatie of Beoordeling periodiek (vaak jaarlijks) te worden gecontroleerd.
- 2 De bevindingen van de Controle en de eventuele afwijkingen die door de RvA worden geconstateerd ten opzichte van de oorspronkelijke Accreditatie of Beoordeling of eerdere Controles, worden vastgelegd in een Controlerapport. Dit Controlerapport wordt binnen een maand na voltooiing verstrekt aan de gecontroleerde Instelling en aan de betrokken minister.
- 3 De betrokken minister zal de aan te wijzen Instelling verplichten ermee in te stemmen dat de RvA de minister met redenen omkleed informeert over de bevindingen van een Controle en de eventuele afwijkingen die bij een Controle geconstateerd worden ten opzichte van de voor de Accreditatie of Beoordeling geldende regels of normen.
- 4 De betrokken minister kan in een Maatwerkovereenkomst nadere afspraken maken over de werkwijze bij de Controle en over de inhoud, de frequentie en de rapportagetermijn van de Controle.

5. Lidmaatschap EA

- 1 De RvA zal als Nederlandse accreditatieorganisatie deelnemen aan internationale en Europese organisaties op het gebied van Accreditatie.
- 2 Als nationale accreditatieorganisatie is de RvA lid van de European Co-operation for Accreditation ("EA"). De werkwijze van de RvA is voor accreditatie afgestemd op de werkwijze van de andere leden van de EA en het beleid van de EU ten aanzien van Accreditatie.
- 3 Het peer-review van de RvA door de andere leden van de EA wordt door een door de Staat aan te wijzen waarnemer bijgewoond. De RvA stelt de Minister van Economische Zaken op de hoogte van de datum van het peer-review.

- 4 De RvA stelt de resultaten van het peer-review binnen een maand nadat deze bekend zijn, ter beschikking aan de Minister van Economische Zaken.

6. Rapportage- en publicatieverplichtingen

- 1 De RvA stelt ieder jaar, uiterlijk op 1 november, voor het eerst in 2005, een strategisch werkplan ter beschikking aan de Minister van Economische Zaken, waarin de geplande onderzoeksactiviteiten en de beleidsaccenten voor het komende jaar worden neergelegd.
- 2 De RvA stelt ieder jaar uiterlijk op 1 april, voor het eerst in 2007, een verantwoordingsrapport ter beschikking aan de Minister van Economische Zaken. Het verantwoordingsrapport bevat een overzicht van de gerealiseerde prestaties van het voorafgaande jaar, waarbij ten minste wordt ingegaan op:
 - a. het aantal binnengekomen verzoeken om Accreditatie of Beoordeling;
 - b. het aantal verzoeken dat behandeld is;
 - c. het aantal verzoeken waarop op grond van artikel 2, vijfde lid, een positieve beoordeling is gegeven door de RvA;
 - d. het aantal verzoeken waarop op grond van artikel 2, vijfde lid, een negatieve beoordeling is gegeven door de RvA met een algemene beschrijving van de redenen;
 - e. het aantal controlerapporten dat is verstrekt op grond van artikel 4, tweede lid;
 - f. het aantal schorsingen met een algemene beschrijving van de redenen;
 - g. een overzicht van de behandeltermijnen van de Accreditaties, Beoordelingen en Controles en verzoeken om verlenging;
 - h. een financiële verantwoording;
 - i. en, vanaf 2007, een overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden in relatie tot de in dat jaar geplande onderzoeksactiviteiten zoals deze zijn opgenomen in het strategisch werkplan als bedoeld in het eerste lid.
- 3 De RvA verstrekt een Instelling bij ieder verzoek om Accreditatie of Beoordeling een overzicht van de werkwijze en procedure, inclusief de indicatieve tijdsplanning.
- 4 De RvA publiceert op haar voor ieder toegankelijke website vóór 1 januari 2006 een beschrijving van het accreditatieproces. De beschrijving omvat tenminste de werkwijze en procedure die de RvA volgt bij een Accreditatie of Beoordeling, de inhoud daarvan en de gevolgen als de RvA de Accreditatie of Beoordeling niet met een positief resultaat afrondt, schorst of intrekt.
- 5 De RvA onderhoudt op haar voor ieder toegankelijke website een actueel overzicht, van geaccrediteerde of beoordeelde Instellingen, schorsingen en intrekkingen van Accreditaties of Beoordelingen, met vermelding van het toepassingsgebied waarop de Accreditatie of Beoordeling betrekking heeft.

7. Prestatie-indicatoren en klachtcommissie

- 1 De termijn waarbinnen de RvA op een nieuwe aanvraag tot Accreditatie of Beoordeling op basis van een vooronderzoek moet hebben gerapporteerd aan de Instelling, bedraagt 13 weken vanaf het moment dat alle noodzakelijke bescheiden door de RvA zijn ontvangen. Deze termijn mag jaarlijks bij maximaal 10% van de in dat jaar ontvangen verzoeken, worden overschreden.
- 2 De termijn waarbinnen de RvA over de aanvraag tot Accreditatie of Beoordeling moet hebben gerapporteerd conform artikel 2, vijfde lid, bedraagt 22 weken vanaf het moment dat alle noodzakelijke bescheiden door de RvA zijn ontvangen. Deze termijn mag jaarlijks bij maximaal 10% van de in dat jaar ontvangen verzoeken, worden overschreden.
- 3 In niet meer dan 10% van de gevallen mogen Accreditaties die verlopen zijn, zonder afronding van een nieuw onderzoek door de RvA worden verlengd voor een periode van 26 weken. Binnen die 26 weken dient de verlenging door de RvA te worden afgerond met een rapport in de zin van artikel 2, vijfde lid.
- 4 Het achterstallig werk in 2004 - gemeten in mei 2005 door de RvA in overleg met het Ministerie van Economische Zaken - bedraagt 80 aanvragen voor Accreditatie of Beoordeling en 45 aanvragen voor tijdelijke verlenging van de Accreditatie of Beoordeling zonder dat het onderzoek volledig is afgerond. Deze achterstand dient in 2005 te worden ingehaald, zodat vanaf 1 januari 2006 geen sprake meer is van achterstallig werk, met uitzondering van de in het eerste en tweede lid genoemde percentages voor het lopende jaar. Achterstallig werk wordt als volgt gedefinieerd: ieder verzoek om vooronderzoek, Accreditatie of Beoordeling dat niet binnen de in het eerste en tweede lid genoemde termijnen, nadat de daartoe benodigde bescheiden zijn ingediend, door de RvA is afgerond met een rapport aan de Instelling respectievelijk een rapport als bedoeld in artikel 2, vijfde lid.
- 5 De RvA laat tweejaarlijks in maart, te beginnen in 2006, door een onafhankelijk en daarin gespecialiseerd bedrijf een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren onder alle Instellingen. De resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek worden binnen een maand na bekendmaking gepubliceerd op een voor iedereen toegankelijke website en ter beschikking gesteld aan de Minister van Economische Zaken.
- 6 De resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek dienen bij te dragen aan het meten en optimaliseren van de dienstverlening van de RvA.
- 7 De RvA stelt een procedure vast voor de wijze van indiening en behandeling van klachten en de termijn waarbinnen een beslissing moet worden genomen op grond van de klacht.
- 8 Onderdeel van de procedure als genoemd in het zevende lid vormt in ieder geval:
 - a. hoor en wederhoor van partijen;
 - b. het schriftelijk vastleggen van de beslissing op de klacht en de daarbij behorende motivering;
 - c. de wijze waarop de beslissing wordt genomen;

- d. de mogelijkheid om tegen de beslissing in beroep te gaan;
- e. een overzicht van de kosten van het indienen van een klacht op beroep.

8. Evaluatie en functioneren

- 1 Na het ter beschikking stellen van het verantwoordingsrapport aan de Minister van Economische Zaken als bedoeld in artikel 6, tweede lid, wordt jaarlijks in mei een evaluatiegesprek gevoerd tussen de Staat en de RvA. Het functioneren van de RvA wordt beoordeeld op basis van de inhoud van het strategisch werkplan en het verantwoordingsrapport als bedoeld in artikel 6, tweede lid, de resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek als bedoeld in artikel 7, vijfde lid, en van het peer-review als bedoeld in artikel 5, derde lid.
- 2 Het functioneren van de RvA zal voorts worden beoordeeld aan de hand van de volgende gegevens:
 - a. het behalen van de in artikel 7, eerste tot en met het derde lid, genoemde termijnen;
 - b. het voldoen aan ISO 17011 ("Conformity assessment – General requirements for accreditation bodies accrediting conformity assessment bodies");
 - c. afspraken over het functioneren in Maatwerkovereenkomsten.

9. Contactpersonen

- 1 De RvA wijst voor de ministeries van Economische Zaken, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Verkeer en Waterstaat, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Volksgezondheid, Welzijn en Sport een contactpersoon aan.
- 2 De in het eerste lid genoemde ministeries wijzen per ministerie een contactpersoon voor de RvA aan.

10. Tarieven, financiële bijdrage Staat

- 1 De kosten van Accreditatie of Beoordeling komen voor rekening van de Instelling voorzover niet anders bepaald.
- 2 Het dagtarief dat de RvA hanteert in 2005 voor Accreditatie of Beoordeling mag jaarlijks worden verhoogd met maximaal het CBS-prijsindexcijfer voor zakelijke dienstverlening tenzij er op grond van bijzondere omstandigheden aanleiding is voor een extra verhoging. Een extra verhoging dient te worden goedgekeurd door de Minister van Economische Zaken. Indien goedkeuring niet is verleend, kan het dagtarief niet extra worden verhoogd.

- 3 Namens de Staat verstrekt de Minister van Economische Zaken jaarlijks een bijdrage in de kosten die de RvA maakt voor het opstellen van de documenten als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid, en voor het deelnemen aan internationale en Europese organisaties op het gebied van Accreditatie als bedoeld in artikel 5.
- 4 De RvA zorgt voor een strikte scheiding tussen de financiële middelen voor activiteiten die voortvloeien uit deze overeenkomst en Maatwerkovereenkomsten, en haar andere activiteiten opdat er geen oneigenlijk gebruik van financiële middelen uit het publieke domein wordt gemaakt.

11. Ontbinding

- 1 De Staat is bevoegd de overeenkomst zonder voorafgaande rechterlijke tussenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk te ontbinden wanneer:
 - a. de RvA in staat van faillissement is geraakt, surséance van betaling aanvraagt, haar activiteiten staakt danwel in liquidatie treedt;
 - b. indien het RvA-lidmaatschap van de EA wordt beëindigd;
 - c. indien gedurende de looptijd van deze overeenkomst de evaluatie als bedoeld in artikel 8, eerste en tweede lid, tweemaal resulteert in een negatief oordeel van de Staat;
 - d. de RvA ondanks mondelinge of schriftelijke aanmaning daartoe, in gebreke blijft aan haar verplichtingen te voldoen, doch niet dan nadat zij door de Staat alsnog een redelijke termijn heeft gekregen om aan haar verplichtingen te voldoen.
- 2 In andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid kunnen beide partijen de overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst geheel of gedeeltelijk ontbinden met inachtneming van een termijn van een jaar.
- 3 Ontbinding als bedoeld in dit artikel geschiedt onverminderd het recht tot het vorderen van vergoeding van kosten, schaden en interessen wegens wanprestatie.
- 4 Ontbinding als bedoeld in dit artikel geschiedt schriftelijk.
- 5 Indien de overeenkomst op grond van dit artikel in zijn geheel door de Staat tussentijds wordt ontbonden, anders dan op grond van wanprestatie, heeft de RvA recht op een naar redelijkheid vast te stellen financiële bijdrage als bedoeld in artikel 10. Bij de bepaling hiervan wordt onder meer rekening gehouden met de reeds door de RvA verrichte werkzaamheden en de grond waarop de overeenkomst is ontbonden.

12. Overdracht

De RvA is niet gerechtigd de uit deze overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen over te dragen aan een derde tenzij de Staat hiervoor schriftelijke toestemming heeft gegeven. De Staat kan aan haar toestemming voorwaarden verbinden.

13. Looptijd en geschillenbeslechting

- 1 Deze overeenkomst treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 april 2005 en geldt tot 1 januari 2009, behoudens tussentijdse ontbinding.
- 2 Op de overeenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
- 3 Alle geschillen, van welke aard en omvang dan ook, zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te 's-Gravenhage.

14. Slotbepalingen

- 1 Afwijkingen van deze overeenkomst zijn slechts bindend voorzover zij uitdrukkelijk tussen partijen schriftelijk zijn overeengekomen.
- 2 Door ondertekening van deze overeenkomst vervallen alle eventueel eerder door partijen gemaakte mondelinge en schriftelijke afspraken.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Voor de Staat der Nederlanden,

Voor de Stichting Raad voor
Accreditatie,

.....
de Minister van Economische Zaken,
de heer mr. L.J. Brinkhorst

.....
de voorzitter van het bestuur,
de heer dr. J.E. Andriessen,

Den Haag, datum 15 juni 2005

Toelichting

Aanleiding voor deze nieuwe overeenkomst

Per 1 april 2005 loopt de overeenkomst van 11 januari 2000 tussen de Staat en de RvA af. Conform art. 15 van die overeenkomst is de werking van deze overeenkomst aan een evaluatie onderworpen.

In de brief van 14 november 2003, Tweede Kamer 2003-2004, 29 304, nr.1 heeft het kabinet zijn beleidsvisie (hierna kabinetsstandpunt) met betrekking tot het gebruik van certificatie en accreditatie in het kader van overheidsbeleid neergelegd.

Met deze nieuwe en versterkte overeenkomst wil het kabinet de communicatie tussen de ministeries en de RvA verbeteren, de gesignaleerde tekortkomingen bij de RvA opheffen, de transparantie rond accreditatie versterken en voldoende zekerheden inbouwen voor een goed functionerende accreditatieorganisatie.

Het kabinet en de RvA zijn van mening dat het kunnen beschikken over een kwalitatief hoogwaardige accreditatie en certificatie infrastructuur van algemeen economisch belang is voor het internationale vertrouwen in Nederlandse producten en diensten. Om die reden dient de RvA te worden aangemerkt als de nationale accreditatieorganisatie. In die hoedanigheid is de RvA lid van enkele internationale accreditatieorganisaties, waaronder de European Cooperation for Accreditation. De Staat zal een tegemoetkoming verstrekken in de kosten die dit met zich meebrengt.

Werkingsfeer

De werkingssfeer van deze overeenkomst heeft met name betrekking op het gebruik van accreditatie of beoordeling in het kader van wettelijke regelingen. Over de vormgeving en de uitwerking van de in het kabinetsstandpunt genoemde toezichtsondersteuningsvariant zullen de Staat en de RvA nader overleg voeren. Inzet is te komen tot nadere afspraken met betrekking tot deze variant. Bij de toezichtsondersteuningsvariant gaat het om vrijwillige, niet wettelijke voorgeschreven, certificatie door een geaccrediteerde Instelling. De gevolgen die aan deze certificatie worden toegekend, liggen in de sfeer van het uitvoeringsbeleid of de wijze en inrichting van het nalevingstoezicht door de overheid. Het certificaat vormt immers een positieve indicatie voor de toezichthouder (overheidsinspectie) over het beleid en uitvoering van een gecertificeerd bedrijf en geeft aan dat het bedrijf zich inzet om tegemoet te komen aan bepaalde regels of beleidsdoelstellingen.

Een aantal van de in deze overeenkomst gemaakte kwaliteitsafspraken met de RvA, zoals een verbeterde transparantie, zal de RvA ook laten doorwerken in het private deel van haar werkzaamheden, bijvoorbeeld ISO 9000. Het private deel van de werkzaamheden van de RvA ziet op accreditaties in business to business-relaties. Dan gaat het om conformiteitsverklaringen ten behoeve van het bedrijfsleven of toeleveranciers. Accreditatie in het private domein geeft een instelling de mogelijkheid een certificaat af

te geven dat bepaalde producten aan private kwaliteitseisen voldoen of bijvoorbeeld aan ISO 9000-normen, die betrekking hebben op kwaliteitsbeheer en -zorg. De verhouding van de werkzaamheden van de RvA in het publieke en private domein is ongeveer 40/60.

Financiering RvA

Accreditatie wordt zowel in het publieke als in het private domein gedaan op basis van een accreditatieovereenkomst tussen de RvA en de te accreditere instelling. De baten van de Stichting RvA zijn grotendeels (ongeveer 90%) afkomstig van de werkzaamheden die worden uitgevoerd op basis van accreditatieovereenkomsten. Het dagtarief 2005 van de RvA is vastgelegd in reglement RvA-R05 van 1 januari 2005.

Slechts een beperkt deel van de baten is direct afkomstig van de overheid. Het gaat daarbij om financiering van internationale activiteiten van de RvA in zijn hoedanigheid van Nederlandse accreditatieorganisatie en daarnaast om op verzoek van de overheid uitgevoerde accreditaties, beoordelingen of controles van inspectie- en certificatie-instellingen die vallen buiten de accreditatie-overeenkomsten die de RvA met de instellingen aangaat.

De RvA ontvangt van de Staat een bijdrage van 50% van de gemaakte kosten voor het deelnemen aan internationale en Europese accreditatieorganisaties en een bijdrage met betrekking tot de informatieverplichting op grond van artikel 10 Technical Barriers to Trade verdrag. Op grond van dit verdrag moet er in iedere lidstaat een informatiepunt zijn - in Nederland is dat de RvA- over conformity assessment procedures. De totale bijdrage van de Staat is gemaximeerd op een bedrag van € 223.000,- per jaar. De Staat wil de mogelijkheid bezien van een eventuele eenmalige financiële bijdrage om de kwaliteit van de RvA naar een hoger niveau te tillen met als doel om de in het kabinetsstandpunt gesignaleerde problemen te kunnen oplossen en om te kunnen blijven beschikken over een kwalitatief hoogwaardige accreditatie- en certificatiestructuur. Hierover zijn de Staat en de RvA in overleg. Aandacht verdienen elementen zoals planningsdeskundigheid en -capaciteit, de vakinhoudelijke deskundigheid op een aantal specifieke terreinen en externe communicatie. Vanzelfsprekend zal een eventuele financiële bijdrage op objectieve en transparante wijze worden vastgesteld en passen binnen de criteria die gelden voor de financiering van een dienst van algemeen economisch belang.

Europese context

De Europese ministerraad heeft in een raadsresolutie van 10 november 2003, 2003/C 282/02 haar visie op onder meer accreditatie gegeven en heeft gewezen op de onafhankelijkheid van accreditatieorganisaties waarbij, omdat het gaat om dienstverlening van algemeen economisch belang, concurrentie tussen de accreditatieorganisaties moet worden vermeden.

De RvA - in lijn met de EU raadsresolutie - wordt in deze overeenkomst belast met een taak van algemeen economisch belang met een voor het accrediteren of beoordelen van instellingen in de publieke sfeer exclusieve positie.

Op grond van Europese of nationale wettelijke regelingen moet de betrokken minister instellingen aanwijzen¹ die bevoegd zijn publiekrechtelijk geregelde conformiteitsbeoordelingen uit te voeren. Uitgangspunt is dat aan een aanwijzing van een instelling in principe een toetsing (beoordeling of accreditatie) van de RvA vooraf gaat. Het oordeel van de RvA inzake het voldoen door de instelling aan de voor de aanwijzing geldende normen, zal een grote rol spelen bij de beslissing inzake de aanwijzing, maar bindt de betrokken minister niet.

Afstemming activiteiten

De opgedane ervaring met het gebruik van accreditatie voor het aanwijzen van instellingen in het kader van wettelijke regelingen heeft geleerd dat het gebruik van de EN45000 en/of ISO 17000-normen voor een gegeven toepassingsgebied niet zonder meer mogelijk is. Vaak moeten toepassingsgerichte aspecten nader ingevuld worden. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het vaststellen van het noodzakelijk geachte opleidings- en ervaringsniveau van keurings- en certificatiepersoneel voor een specifiek werkteerrein. Om bovenstaande reden kent deze overeenkomst twee systemen die in het kader van wettelijke regelingen kunnen worden toegepast:

1) Accreditatie: de betrokken minister maakt gebruik van een accreditatie van de RvA die is gebaseerd op de voor het betreffende toepassingsgebied beschikbare Europese- of internationale normen² en begeleidende toelichtende documenten. Voorzover open criteria in die normen nog nader ingevuld moeten worden voor het betreffende toepassingsgebied³ ligt de verantwoordelijkheid voor die invulling primair bij de betrokken minister.

2) Beoordeling: bij wettelijk voorschrift wordt een set criteria opgesteld door de betrokken minister, op basis waarvan de RvA een instelling beoordeelt. Bij de vaststelling van die criteria baseert de overheid zich zoveel mogelijk op (elementen van) onder 1 genoemde normen. Publiekrechtelijke toetsingselementen kunnen deel uitmaken van een beoordeling.

Verantwoordelijkheden van partijen

In het genoemde kabinetsstandpunt heeft de overheid aangegeven dat zij voor de uitvoering van beleid gebruik wil blijven maken van conformiteitsbeoordelingen uitgevoerd door private instellingen. Voor zover die conformiteitsbeoordelingen deel uitmaken van een wettelijke regeling is de betrokken minister verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling, het wettelijke kader en de handhaving van de wettelijke regels. Om

¹ Naast het begrip *aanwijzing* wordt in sommige wetgeving ook gesproken over *erkenning*. In het kader van deze overeenkomst zijn beide begrippen equivalent.

² Op dit moment is een proces gaande van omzetting van de Europese normen uit de zogenaamde EN45000-serie naar internationale normen in de serie ISO17000.

³ Als voorbeeld kan genoemd worden het aangeven van het opleidingsniveau van medewerkers die een bepaald soort keuringen of inspecties verrichten.

bestuurlijk te kunnen ingrijpen bij het niet goed functioneren van instellingen zullen deze altijd door de betrokken minister moeten worden aangewezen. Het kabinet heeft aangegeven dat aan de aanwijzing door de minister doorgaans een accreditatie of beoordeling van de RvA vooraf gaat. In het kader van het wettelijk toezicht op de instellingen zal de betrokken minister zich doorgaans baseren op de door de RvA in het kader van accreditaties en beoordelingen uitgevoerde jaarlijkse (her-)controles, maar hij is er niet aan gebonden. Deze werkwijze laat de toezichtverantwoordelijkheid van de betrokken minister onverlet.

De Europese Commissie heeft de lidstaten onlangs verzocht om de aanwijzing van instellingen in het kader van de Europese Nieuwe aanpak richtlijnen periodiek aan een heroverweging te onderwerpen teneinde te voorkomen dat instellingen die geen werkzaamheden uitvoeren jarenlang op de lijsten voorkomen. In dat kader bestaat het voornemen om zowel in het kader van Europese- als nationale wetgeving in het vervolg instellingen niet meer voor een onbepaalde tijd aan te wijzen zoals thans het geval is, maar de aanwijzing te verbinden aan een vastgestelde periode. Het ligt voor de hand deze periode zoveel mogelijk synchroon te laten lopen met de vierjaar cyclus zoals de RvA die kent in het kader van accreditatie.

Bestuurlijke status van de RvA

Een accreditatie of beoordeling van een instelling door de RvA zal een belangrijke rol spelen bij een besluit van de betrokken minister op een verzoek om aanwijzing van een instelling, maar bindt deze niet. Slechts het besluit van de betrokken minister tot aanwijzing of weigering van een aanwijzing is gericht op een rechtsgevolg waartegen op grond van de Algemene wet bestuursrecht bezwaar en beroep kan worden ingesteld.

kwaliteitsimpuls

In het verlengde van de beleidslijnen van het kabinetsstandpunt is de overeenkomst ingrijpend gewijzigd.

Zo wordt de RvA in deze overeenkomst expliciet aangewezen als nationale accreditatieorganisatie die Nederland als zodanig internationaal zal vertegenwoordigen. De RvA wordt belast met een dienst van algemeen economisch belang. De RvA is als Nederlandse accreditatieorganisatie lid van de European co-operation for Accreditation (EA) en haar beleid wordt afgestemd op de werkwijze van andere leden van de EA en het beleid van de EU ten aanzien van accreditatie. Via rapportageverplichtingen en publicaties dient de RvA het accreditatieproces transparant te maken en inzicht te geven in de geplande en in de gerealiseerde activiteiten. De Minister van Economische Zaken geeft een financiële vergoeding in de kosten van deze rapportages. Ook wordt een aantal prestatie-indicatoren geïntroduceerd waarmee de kwaliteit van de dienstverlening door de RvA kan worden gemeten en beoordeeld. Om de wederzijdse communicatie verder te verbeteren zullen bij de RvA en bij de ministeries contactpersonen worden aangewezen. Aangezien de RvA in het publieke domein een exclusieve positie verkrijgt, worden eisen aan de tarieven gesteld. De RvA dient een zodanige boekhouding te voeren dat de

financiële middelen uit het publieke domein gescheiden worden van die uit het private domein.

In de nieuwe overeenkomst zijn de procesmatige gang van zaken en de wederzijdse taken en verantwoordelijkheden beter tot uitdrukking gebracht. Zo zal de betrokken minister in het besluit tot aanwijzing van een instelling als voorwaarde opnemen dat de instelling aan de RvA toestemming geeft informatie te verstrekken over de resultaten van de controles door de RvA.

Deze nieuwe overeenkomst heeft een looptijd tot 1 januari 2009, behoudens tussentijdse ontbinding.
